

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Ombudsmandens tilsynsvirksomhed

Oplæg i Foreningen for Kommunal- og Forvaltningsret i Danmark

September 2024

Emner

- Ombudsmanden som National forebyggende mekanisme
- Bedømmelsesgrundlag ved tilsynsbesøg
- Fokusområder og temaer

Emner

- Gennemførelse af tilsynsbesøg
- Tilgængelighedstilsyn
- Tilsyn med tvangsmæssige udsendelser af udlændinge

Tre slags tilsyn

- Forholdene for frihedsberøvede m.v.
- Tilgængelighed for personer med handicap
- Tvangsmæssige udsendelser af udlændinge

Tilsynsbesøg vedrørende frihedsberøvede

- Tilsynsafdelingen (Område 3)
 - Voksenområdet
 - 30-40 besøg årligt
- Børnekontoret (Område 4)
 - Børn og unge
 - Ca. 10 besøg årligt

National forebyggende mekanisme

- Ombudsmanden er national forebyggende mekanisme (NPM)
- Optional Protocol to the Convention Against Torture
- Steder, hvor personer er eller kan blive frihedsberøvet
- Forebygge tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf

National forebyggende mekanisme

- Flerdisciplinær sammensætning
 - DIGNITY – Dansk Institut mod Tortur
 - Institut for Menneskerettigheder
- Både offentlige og private institutioner

Tilsynsbesøg

- Kriminalforsorgen
- Lukkede psykiatriske afdelinger
- Institutioner for børn og unge
- Udlændingeinstitutioner
- Visse botilbud
- Politiets detentioner og venterum

Bedømmelsesgrundlag

- Ombudsmandslovens § 18
 - Gældende ret
 - God forvaltningsskik
 - Almindelige humanitære og medmenneskelige synspunkter

Bedømmelsesgrundlag

- Internationale konventioner
 - EMRK
 - Børnekonventionen

Bedømmelsesgrundlag

- Andre internationale retskilder (soft law)
 - De Europæiske Fængselsregler
 - FN's Fængselsregler (The Nelson Mandela Rules)
 - CPT-standarder

Fokusområder

- Magtanvendelse og andre indgreb og begrænsninger
- Relationer
- Beskæftigelse, undervisning, fritid
- Sikkerheden for brugerne
- Sektorovergange
- Sundhedsmæssige forhold

Tema

- Årligt
- Komplementerer fokusområder
- Aktuelle emner
- Temarapport

Tema

- 2025
 - Voksenområdet: Retspsykiatri
 - Børneområdet: Børn og unge i kriminalforsorgen
- 2024
 - Voksenområdet: Besøg og beskæftigelse i kriminalforsorgen
 - Børneområdet: Delvist lukkede døgninstitutioner

Gennemførelse af tilsynsbesøg

- Årlig tilsynsplan
- Tilsynshold
 - 2 fra ombudsmanden
 - 1 fra DIGNITY – Dansk Institut mod Tortur
 - 1 fra Institut for Menneskerettigheder

Gennemførelse af tilsynsbesøg

- Åbningsbrev ca. 2 måneder i forvejen
 - Information til indsatte/patienter/beboere
 - Omfattende skriftligt materiale
- Uvarslede besøg

Gennemførelse af tilsynsbesøg

- Indledende møde med ledelsen
- Rundgang
- Møde med ansatte
 - Fængselsbetjente, sundhedspersonale og præst

Gennemførelse af tilsynsbesøg

- Møde med
 - Indsatte (talsmænd)
 - Patienter/beboere
 - Pårørende/bistandsværger/patientrådgivere
 - Dansk Røde Kors besøgsvenner

Gennemførelse af tilsynsbesøg

- Internt møde
- Afsluttende møde med ledelsen
- Internt notat
- Afsluttende brev

Tilgængelighedstilsyn

- Folketingsbeslutning B 43/1993
 - Gentaget ved ratifikation af handicapkonvention i 2009

”anmoder Folketingets Ombudsmand om at følge udviklingen i ligebehandlingen af personer med handicap og eventuelt meddele påtale, hvor dette er muligt inden for ombudsmandsembedets kompetence”

Tilgængelighedstilsyn

- Offentlige institutioner med adgang for offentligheden
 - Uddannelsesinstitutioner
 - Rådhus
 - Sygehuse
 - Rastepladser
 - Valgsteder

Tilgængelighedstilsyn

- Fysisk tilgængelighed
- Hjemmeside
 - Oplysninger om bl.a. parkering og toiletter
 - Mulighed for oplæsning

Tilgængelighedstilsyn

- Konsulenter
 - Kørestolsbruger
 - Svagtsynet

Tilgængelighedstilsyn

- 3+3+0
- 2014-19
 - Uddannelsesinstitutioner
- 2019-24
 - Sundhedshuse

Tilsyn med tvangsmæssige udsendelser af udlændinge

- EU-direktiv 2008/115
- Hjemrejselovens § 19

”Folketingets Ombudsmand skal ved tilsynet særlig påse, at myndighedernes virksomhed foretages med respekt for individet og uden unødigt magtanvendelse”

Tilsyn med tvangsmæssige udsendelser af udlændinge

- 10-12 udsendelser
 - Ledsagede udsendelser
 - Påsete udsendelser
- Sagsgennemgang
 - 30-50 sager

Tilsyn med FRONTEX-udsendelser

- Forordning 2016/1624
- Hjemrejselovens § 19, stk. 6
- Tilsyn med udsendelser fra andre EU-lande
- Bedømmelsesgrundlaget er ikke dansk ret

**FOLKETINGETS
OMBUDSMAND**

Mere information

www.ombudsmanden.dk

Folketingets Ombudsmand

T: 33 13 25 12